

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1970-1971.

17 JUNI 1971.

Voorstel van wet tot wijziging van titel VIII van het eerste boek van het Burgerlijk Wetboek.

TOELICHTING

1. Voor een ongehuwde toekomstige moeder kan het van belang zijn, zowel voor het behoud van haar huwelijkskansen, als met het oog op de zekerheid dat haar kind goed bezorgd zal zijn, dat zij het kind dat zij verwacht reeds vóór de geboorte kan afstaan in voorwaarden die voldoende zekerheid bieden voor het onderhoud en de opvoeding van het kind.

Voor toekomstige adoptanten, die zeer vaak door tussenkomst van een adoptiewerk een te adopteren kind kunnen bekomen, is het eveneens van belang dat zij het kindje dat zij willen adopteren reeds onmiddellijk na de geboorte bij zich kunnen hebben.

De tussenkomst van op idealistische basis werkende, en uiteraard door de overheid gereguleerde en gecontroleerde adoptiewerken kan terzake zeer heilzaam zijn, ook om latere mogelijke pijnlijke confrontaties tussen de natuurlijke en de adoptiefouders te voorkomen.

2. Een van de redenen die sommige echtparen die een kind wensen te adopteren soms doen aarzelen is het vooruitzicht vroeg of laat gekonfronteerd te worden met een eis tot bezoekrecht vanwege de wettige of natuurlijke ouders van het kind.

Nu zegt de tekst van artikel 370, § 1, van het Burgerlijk Wetboek, wel dat, behoudens de huwelijksbeletselen, kinderen die door adoptie zijn gewettigd, ophouden deel uit te maken van hun familie naar den bloede, doch de rechtsleer is van oordeel dat het bezoekrecht, tenminste voor sommige van de wettige familieleden, blijft bestaan (Van Malderen, A.P.R., Adoptie en Wettiging door Adoptie, n° 495).

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1970-1971.

17 JUIN 1971.

Proposition de loi portant modification du titre VIII du livre premier du Code civil.

DEVELOPPEMENTS

1. Il peut être important pour une future mère célibataire, tant en vue de sauvegarder ses possibilités futures de mariage que pour acquérir la certitude que l'on soignera bien l'enfant qu'elle attend, de pouvoir céder cet enfant dès avant sa naissance, dans des conditions offrant des garanties suffisantes en ce qui concerne son entretien et son éducation.

Pour les futurs adoptants, qui, très souvent, peuvent se voir confier un enfant adoptif à l'intervention d'une œuvre d'adoption, il importe également de pouvoir accueillir chez eux, dès sa naissance, l'enfant qu'ils désirent adopter.

L'intervention d'œuvres d'adoption idéalistes, et évidemment réglementées et contrôlées par les pouvoirs publics, peut être très salubre en l'occurrence, notamment afin d'éviter dans la suite de pénibles confrontations éventuelles entre parents naturels et parents adoptifs.

2. Une des raisons qui font parfois hésiter certains époux désireux d'adopter un enfant est la perspective d'être confrontés tôt ou tard avec l'exigence d'un droit de visite, de la part des parents légitimes ou naturels de l'enfant.

Le texte de l'article 370, § 1er, du Code civil dispose certes que, sous réserve des prohibitions au mariage, les enfants légitimés par adoption cessent d'appartenir à leur famille d'origine, mais la doctrine estime que le droit de visite subsiste, du moins pour certains membres de la famille légitime (Van Malderen, A.P.R., « Adoptie en Wettiging door Adoptie » (Adoption et légitimation par adoption), n° 495).

Dit kan aanleiding geven tot pijnlijke processen, pijnlijk vooral dan voor diegene waarvoor de adoptie uiteindelijk toch bestaat, nl. het geadopteerde kind.

De wetgeving door adoptie werd ingevoegd als een definitief toevertrouwen van een kind aan nieuwe ouders. Vooral wanneer het, zoals dan toch in de meeste gevallen, gaat om het adopteren door kinderloze echtparen van kleine kinderen, is het belangrijk dat de adoptiefouders zich zonder enige bekommring aan de opvoeding van die kinderen kunnen wijden.

Daarom, hoe hard ook moge schijnen, is het wenselijk dat elke inmenging, zelfs door een bezoekrecht, vanwege de oorspronkelijke familie van de geadopteerde wordt uitgesloten.

Nu veronderstelt dat natuurlijk dat de kinderen van kleinsaf aan de adoptiefouders zijn toevertrouwd, en dat de adoptie al vrij vlug heeft plaatsgehad.

Daar waar de wetgeving door adoptie tot de leeftijd van 21 jaar mogelijk is, wordt dan ook de uitsluiting van elk bezoekrecht slechts voorgeschreven voor die geadopteerden die op zeer jonge leeftijd aan de adoptiefouders werden toevertrouwd. Meestal geschiedt dat bij de geboorte; in onderhavig voorstel wordt een leeftijdsgrens van 2 jaar voorgeschreven voor het toevertrouwen, en van 3 jaar voor het verlijden van de adoptieakte.

Het gemakkelijker vinden van adoptiefouders zal vaak de ongehuwde moeder, of diegenen die moeilijk de last van het verwachte kind kunnen dragen, er toe aanzetten het toch ter wereld te brengen.

Gehoopt mag worden dat, naast andere, de hier voorgestelde bepaling het vinden van pleegouders zal vergemakkelijken.

F. BAERT.

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1.

Het laatste lid van § 1 van artikel 348 van het Burgerlijk Wetboek wordt met de volgende bepalingen aangevuld :

« Deze toestemmingen mogen echter ook vóór de geboorte van het kind worden gegeven, mits het aan een door de Koning erkend adoptiewerk wordt toevertrouwd volgens door hem te bepalen modaliteiten.

In zulk geval kan de toestemming binnen drie maand na de geboorte worden ingetrokken door een aangetekende brief, te richten aan de Prokureur des Konings van de woonplaats van de pasgeborene, met vermelding van het adoptiewerk waaraan het kind was toevertrouwd.

De toestemming kan worden gegeven zonder de vermelding van de adoptanten, doch met het oog op adoptie door een echtpaar, aan te wijzen door het adoptiewerk. »

Il peut en résulter des procès pénibles, surtout pour ceux-là mêmes à l'intention desquels l'adoption a été prévue, c'est-à-dire les enfants adoptifs.

La légitimation par adoption a été instaurée en ce sens qu'un enfant est confié définitivement à de nouveaux parents. C'est surtout quand il s'agit, comme dans la plupart des cas, de l'adoption d'enfants en bas âge par des époux sans enfant qu'il importe que les parents adoptifs puissent se consacrer sans autre préoccupation à l'éducation de ces enfants.

C'est pourquoi, si dur que cela puisse paraître, il est souhaitable d'exclure toute immixtion, même sous forme d'un droit de visite, de la famille d'origine de l'adopté.

Cela suppose évidemment que les enfants aient été confiés dès leur plus jeune âge aux parents adoptifs et que l'adoption ait eu lieu assez tôt.

La légitimation par adoption étant admise jusqu'à l'âge de 21 ans, nous ne prévoyons donc l'exclusion de tout droit de visite que lorsqu'il s'agit d'enfants confiés très jeunes à leurs parents adoptifs. Généralement, l'adoption a lieu dès la naissance; la présente proposition de loi fixe la limite d'âge à 2 ans pour ce qui est de confier l'enfant aux parents adoptifs, et à 3 ans pour la passation de l'acte d'adoption.

Du fait qu'il leur sera plus facile de trouver des parents adoptifs pour leurs enfants, les célibataires ou les parents qui ne pourraient que difficilement supporter la charge de l'enfant attendu, seront souvent encouragés à mettre, malgré tout, cet enfant au monde.

Il est permis d'espérer qu'à côté d'autres dispositions, la présente proposition permettra de trouver plus aisément des parents adoptifs.

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er.

Le dernier alinéa du § 1er de l'article 348 du Code civil est complété par les dispositions suivantes :

« Ils peuvent néanmoins être donnés avant la naissance de l'enfant, à condition que celui-ci soit confié à une œuvre d'adoption agréée par le Roi, selon les modalités qu'il détermine.

Dans ce cas, le consentement peut être retiré dans les trois mois qui suivent la naissance, par lettre recommandée à la poste à adresser au procureur du Roi du domicile du nouveau-né et mentionnant l'œuvre d'adoption à laquelle l'enfant avait été confié.

Le consentement peut être donné sans préciser quels sont les adoptants, mais en vue de l'adoption par des époux à désigner par l'œuvre d'adoption. »

ART. 2.

In artikel 370, § 1, van het Burgerlijk Wetboek, wordt het tweede lid aangevuld als volgt :

« Dit geldt ook voor het bezoekrecht, voor zover de geadopteerde vóór de leeftijd van 2 jaar aan de adoptanten was toevertrouwd, en mits de adoptieakte werd verleden voordat het kind de leeftijd van 3 jaar had bereikt. »

F. BAERT.
F. BLANCQUAERT
W. JORISSEN
M. VANHAEGENDOREN
L. VANDEWEGHE
L. ELAUT.

ART. 2.

Le deuxième alinéa de l'article 370, § 1er, du Code civil est complété comme suit :

« Il en est de même en ce qui concerne le droit de visite, pour autant que l'adopté a été confié aux adoptants avant l'âge de deux ans et que l'acte d'adoption a été passé avant que l'enfant ait atteint l'âge de trois ans ».